

DIMPNA- EN GERBERNUSMEMORANDUM

BURGERPARTICIPATIE IN GEEL

WAT WE SAMEN DOEN, DOEN WE BETER

De moderne burger vraagt meer inspraak in het beleid zowel om ideeën aan te brengen als om voorstellen te formuleren. Hij wil gehoord en betrokken worden wanneer het onderwerpen zijn die hem aanbelangen.

Ook de Geelse politici zijn zich bewust van een groeiende afstand tussen de modale burger en het huidige politieke systeem. Om deze tendens te keren en tegemoet te komen aan de wens van de burgers werd in Geel van midden 2017 tot begin 2018 over het thema “burgerparticipatie” partij-overschrijdend nagedacht. Als resultaat van deze besprekingen is het idee van “participatieprojecten” ontstaan.

Participatieprojecten hebben als doel om ideeën te ontwikkelen tot uitvoerbare beleidsvoorstellen. Zij voegen een extra dimensie toe aan de huidige (lokale) politieke praktijk, zodat een daadwerkelijke participatie van iedere betrokken Geelenaar mogelijk wordt. Daarbij speelt de actieve inbreng van zowel politici, (beroeps-)verenigingen, burgergroeperingen, initiatiefnemers van burgerinitiatieven, experts, betrokken burgers in het algemeen... een cruciale rol.

Het participatieproces in 4 stappen:

- Indiening van een projectidee/-voorstel voor participatieproces via de website van Geel;
- Projectvoorstel evaluatie, initiatie en coördinatie door een Participatieraad;
- Start van het participatieproces met de oprichting van een Participatieprojectgroep met de aanstelling van projectverantwoordelijke;
- Het proces eindigt met het formuleren van een breed gedragen beleidsvoorstel aan het College van Burgemeester en Schepenen (CBS).

Het verloop van deze verschillende stappen wordt, via de website van Geel, steeds uitvoerig gerapporteerd en gedocumenteerd. Geïnteresseerde of betrokken burgers kunnen dus steeds terugvinden welke projectvoorstellen ingediend worden, welke door de Participatieraad weerhouden worden, of er een oproep is voor deelnemers aan de participatieprojectgroepen, wie meewerkt in de verschillende projectgroepen, wat de stand van zaken is van die groepen en uiteindelijk welk beleidsvoorstel geformuleerd wordt aan het College van Burgemeester en Schepenen.

Daarna volgt rapportage van het CBS of het voorstel al dan niet rechtstreeks kan geïmplementeerd worden of nog via de gemeenteraad moet passeren voor (al dan niet) goedkeuring.

De deelnemers aan een participatieprojectgroep werken op basis van gelijkwaardigheid en steeds met één gemeenschappelijk doel: het best mogelijke, meest gedragen beleidsvoorstel voorbereiden ten gunste van het algemeen belang van Geel.

- **Indiening van een projectvoorstel**

Via een aparte ingang in de website van Geel kunnen zowel burgers, verenigingen, politieke partijen, de lokale overheid... initiatieven aanbrenen die – in de breedste zin van het woord – de leefomgeving, het samenleven, het algemeen belang in Geel beogen te verbeteren.

Daarvoor wordt een formulier ter beschikking gesteld op de website waarop de nodige informatie verzameld wordt, zodat geoordeeld kan worden of dit initiatief al dan niet in aanmerking komt voor het opstarten van een participatieproces.

Deze initiatieven kunnen zowel uitgaan van bewegingen die van “politiek interne aard” zijn (politieke fracties, individuele mandatarissen, leden van de adviesraden, ambtenaren...) met als doel een ruimer publiek te betrekken, als van “politiek externe aard”(individuele burgers, burgerinitiatieven, verenigingen ...) met als doel om maatschappelijk relevante voorstellen of initiatieven onder de aandacht te brengen van de lokale overheid en er een breed gedragen oplossing voor te vinden.

- **De Participatieraad (PAR)**

De PAR heeft in het kader van het participatieproces een belangrijke functie. Deze raad evalueert, initieert en coördineert de verschillende participatieprojecten en bewaakt het participatieproces in elke Participatieprojectgroep.

De PAR heeft een brede samenstelling bijvoorbeeld: één afgevaardigde van alle politieke partijen, de leider van het managementteam en de financieel verantwoordelijke van het stadsbestuur. Daarnaast: twee afgevaardigden van elk van de deeldorpen en de voorzitters van de huidige en toekomstige adviesraden.

Afhankelijk van de initiatieven die worden voorgesteld worden er deskundigen aan de PAR toegevoegd, zoals experts uit de financiële, economische, medische of bedrijfs- en administratieve wereld.

De PAR stelt een **Stuurgroep** samen die maandelijks de projectvoorstellen die via de website ingediend worden, op basis van vooraf bepaalde criteria, onderzoekt of zij voldoen om voorgesteld te kunnen worden aan de PAR.

Deze Stuurgroep bestaat uit een vaste groep, bijvoorbeeld: de voorzitters of afgevaardigden van de adviesraden en de departementsoverste of afgevaardigden van de betrokken dienst van het stad. De besluiten in de Stuurgroep worden bij consensus genomen en gerapporteerd op de website, inclusief de argumenten die tot het besluit hebben geleid. Opnieuw indienen van een voorstel, rekening houdende met de opmerkingen van de Stuurgroep is mogelijk.

De Stuurgroep organiseert de samenkomsten van de PAR. De PAR beslist of een dossier in aanmerking komt voor de oprichting van een Participatieprojectgroep. Naast het evalueren van het “algemeen belang” van het initiatief heeft de PAR ook de opdracht om het werkingskader (mensen en middelen die later eventueel nodig zullen zijn voor uitvoering) af te bakenen.

Bij goedkeuring, zullen leden van de PAR of hun afgevaardigden, indien zij dit wensen, de mogelijkheid hebben om deel uit te maken van de Participatieprojectgroep.

- **De Participatieprojectgroep**

Elk aanvaard voorstel krijgt een projectverantwoordelijke toegewezen, die er gedurende het volledige traject de coördinator en het centrale aanspreekpunt voor is. Hij/zij breidt de Participatieprojectgroep uit volgens de noden en voegt zo nodig experten toe. Hij wordt ook de voorzitter van de Participatieprojectgroep voor dit dossier, hij organiseert de werking van zijn groep en leidt de vergaderingen en zorgt voor de rapportage naar de Participatieraad en naar de burgers via de website.

Ook de schepen of een afgevaardigde mandataris die rapporteert aan de voor het project relevante schepen, kan mee instappen in een Participatieprojectgroep. Er kan tevens een ambtenaar als secretaris toegewezen worden aan de Participatieprojectgroep die samen met de projectverantwoordelijke de vergaderingen organiseert, die de notulen opstelt en die er mee voor zorgt dat de website up-to-date gehouden wordt.

De Participatieprojectgroep start ten laatste 2 maanden na het positieve advies van PAR en vergadert zo vaak als dat nodig is. Daarnaast rapporteert de projectverantwoordelijke van elke Participatieprojectgroep minstens tweemaal per jaar aan de PAR. De stand van zaken of de besluiten worden genotuleerd en, na goedkeuring, op de website gedeeld.

- **Algemene werkingsprincipes**

De leden van de PAR en de Participatieprojectgroepen maken op geen enkele manier aanspraak op een financiële tegemoetkoming. De secretariaats- en werkingskosten zijn ten laste van het stadsbestuur.

Het overleg in de Stuurgroep, de PAR en de Participatieprojectgroepen verloopt in een opbouwende sfeer, gekenmerkt door een open geest voor nieuwe feiten, met empathie voor het standpunt van de verschillende betrokkenen en met de moed om ook van standpunt te willen veranderen wanneer men als groep tot nieuwe inzichten komt. Het doel is om tot een breed gedragen beleidsvoorstel te komen dat de beste toekomstige mogelijkheid is vanuit het standpunt van alle Gelenaren (het algemeen belang).

Transparantie en een open communicatie zijn een structureel onderdeel van de werking van de PAR en de Participatieprojectgroepen. Dit gebeurt via de website van het stadsbestuur, die een aparte ruimte voor info van de Participatieraad en voor de stand van zaken van de Participatieprojectgroepen voorziet. De communicatie verloopt uitsluitend via dit kanaal en is voor iedereen toegankelijk.

De PAR en de Participatieprojectgroepen kunnen samen werken met het college van burgemeester en schepenen, via een Schepen die participatie tot zijn verantwoordelijkheden heeft, en met de ambtelijke diensten. Zoals het CBS zijn autonomie behoudt, geldt dat ook voor de PAR, wiens werking zich naast de bestaande politieke structuren situeert.

De PAR is in essentie een raad, die burgers en overheid verbindt. Hij heeft geen uitvoerend mandaat, maar voedt het beleid met initiatieven en ideeën, waarvan – door de werkingsprocedure van de Participatieprojectgroepen – vast staat dat ze uitvoerbare beleidsvoorstellen formuleren die op de best mogelijke wijze gedragen worden door de gemeenschap.

Het college van burgemeester en schepenen bepaalt welk gevolg er uiteindelijk aan gegeven wordt. De besluiten van het college worden op de website gemotiveerd meegedeeld.

- **Besluit**

Burgerparticipatie moet een structureel onderdeel worden van het lokaal beleid. De inbreng van betrokken burgers en (lokale) experts op het proces dat aan de besluitvorming vooraf gaat, moet worden gezocht en voelbaar worden gemaakt. Die inbreng is een vorm van lokale consultancy, toegevoegd aan het beleid en de administratie.

Via het voorgestelde participatieproces kunnen niet alleen nieuwe ideeën worden aangereikt, er kan ook een groot probleemoplossend vermogen van uitgaan. Op korte termijn leidt dit tot beter gefundeerde en gedragen beslissingen in concrete dossiers, op lange termijn zal het de kloof tussen burger en politiek verkleinen.

De overleggroep die aan de basis van dit initiatief ligt, hoopt deze aanbevelingen terug te vinden in de programma's van zoveel mogelijk Geelse partijen, in de aanloop naar de lokale verkiezingen, en in het beleid dat vanaf 1 januari 2019 vorm zal krijgen.

De leden van de werkgroep

Luc Verguts
(Open VLD)

Dani Dries
(Open VLD)

Mineke Viaene
(NVA)

Gert Van Hoecke
(NVA)

Roger Dams
(CD&V Geel)

Peter Van Nuland
(De Brugpartij) (Groen)

Ivan Wartel
(Vlaams Belang)

Dirk Kennis
(De Brugpartij)

Noël Devos
(De Brugpartij) (SP.a)